



Guinea Equatorial:

Les MISÈRIES del petroli

Guinea Equatorial ha esdevingut el tercer productor de cru de l'Àfrica subsahariana. La seva riquesa, però, només arriba al 5% de la població, els amics i familiars del dictador. Tanmateix, la misèria continua per a la resta i la vulneració dels drets humans és una pràctica quotidiana **[pàg.4 a 7]**

De Corea a l'Iraq

El president Barack Obama, fidel a la paraula donada durant la campanya electoral, ha decretat la «fi de la missió de combat» de l'Exèrcit nord-americà a l'Iraq. Me'n felicito. El conflicte bèl·lic encetat pel seu predecessor a la Casa Blanca, George Bush, el 20 de març de 2003 ha acabat com el rosari de l'aurora; però, això sí, ha provocat una carnisseria humana i ha deixat el país devastat i dividit en sanguinàries faccions que, dia sí, dia també, continuen esbatussant-se amb noves massacres.

Encara que Saddam Hussein morís penjat a la forca, l'aventura militar nord-americana a l'Iraq ha estat un nou fracàs de l'exèrcit més poderós del planeta, que va arribar a destacar 165.000 soldats per mirar de «controlar» aquest país. Els Estats Units no han après encara la lliçó de Corea ni del Vietnam. Han hagut de marxar amb la cua entre les cames de l'Iraq i, tard o d'hora, acabaran fent el mateix a l'Afganistan.

El balanç de l'«operació Llibertat Iraquià» llançada per Bush i tancada per Obama és esgarrifós. En aquests set anys i mig es calcula que han perdut la vida més d'un milió d'iraquià i que quatre milions més s'han vist obligats a fugir de casa seva. Del cantó nord-americà, 4.247 soldats han resultat morts i 34.268 més ferits.

La intervenció a la guerra de Corea (1951-53), menada pel president Harry S. Truman, va deixar més de nou milions de morts i gairebé 40.000 soldats nord-americans hi van perdre la vida. La guerra del Vietnam (1956-75) va provocar més de cinc milions de morts entre la població civil i la mort de 60.000 soldats nord-americans.

La guerra de l'Afganistan ha causat, de moment, la mort d'uns 20.000 civils i del cantó de les tropes ocupants han mort 2.053 militars, dels quals 94 de l'Exèrcit espanyol. Els Estats Units sí que tenen armes de destrucció massiva!

Jaume Reixach

• Negociacions de paper mullat

La trobada a Washington entre el primer ministre israelià, Netanyahu, i el president palestí, Mahmud Abbas, per encetar les negociacions de pau sota els auspicis de Hillary Clinton ha provocat més enrenou mediàtic que no resultats. Entre altres raons, pels absents en el procés de pau **[pàg. 3]**

• Quan l'aigua mata

Les inundacions que han arrasat el Pakistan han provocat un desastre humanitari sense precedents en el país. El canvi climàtic, però, no n'és l'únic responsable. L'absència de polítiques de prevenció, la manca de recursos, la desforestació i les màfies han agreujat el drama **[pàg. 8]**

BREUS

EL 'COMPLLOT' DE LA CONTRAREFORMA AGRÀRIA A COLOMBIA

Les declaracions de l'excap paramilitar Jairo Castillo, *Pitirri*, en un recent debat parlamentari sobre paramilitarisme i desplaçament forçat, han tornat a posar sobre la taula la tragèdia de les terres arrabassades als camperols durant els darrers anys del conflicte armat. La confessió de Castillo, exiliat fa deu anys i testimoni protegit en els judicis contra els *parapolítics*, ha emfasitzat la feblesa de la justícia per investigar els



beneficiaris i els qui es van apropiat els més de 5,5 milions d'hectàrees de terres de conreu abandonades pels qui fugien de la guerra, els desplaçats forçats. Els organismes de defensa dels drets humans han calculat en més de quatre milions els desplaçats interns a Colòmbia que malviuen a les perifèries de les grans ciutats. La denúncia de l'exparamilitar es refereix que els tribunals només s'han centrat en aquells «que hem premut el gallet». «Realment es va donar un complot: ens matàvem la gent; altres, al darrere, anaven comprant, i, després, uns tercers legalitzaven», ha comentat gràficament Jairo Castillo. L'afirmació de l'exparamilitar es confirma per l'escàs nombre d'hectàrees en propietat dels paramilitars desmobilitzats –amb prou feines 6.600 hectàrees–, als quals se'ls suposava en poder d'immenses extensions de terres amb les quals poder reparar les seves víctimes, segons la Llei de justícia i pau. Han estat, però, nombrosos empresaris de l'agroindústria, funcionaris públics de tot nivell i els dirigents del paramilitarisme els principals beneficiaris de l'apropiació de les terres dels desplaçats. Entre el 2002 i el 2005, el

Govern d'Uribe va negociar la desmobilització amb els paramilitars a Santa Fe de Ralito, al nord-est del país. I, mentre l'opinió pública seguia els esdeveniments derivats dels acords, gran part dels milions d'hectàrees va passar a nom de testaferrós o va ser venuda a empresaris. Així, aquestes propietats no van poder ingressar als fons de reparació de víctimes tal com preveu la legislació i s'evitava així la restitució de béns. La Fiscalia General, a més, ha descobert que alguns d'aquells testaferrós van passar a ser beneficiaris de l'Estat mitjançant el Ministeri d'Agricultura, que els va concedir préstecs favorables i subsidis, a canvi del finançament de les campanyes electorals de l'uribisme. El cas més sagnant és el de l'anterior Ministre d'Agricultura, Andrés Felipe Arias.

Cal recordar que l'anterior president colombià, Álvaro Uribe, va bloquejar en nombroses ocasions mitjançant la bancada oficialista –majoritària aleshores i també ara– qualsevol projecte de llei sobre les víctimes que inclogués la restitució dels béns. (IPS)

LES PRESONS TAILANDESES, PLENES DE PRESONERS POLÍTICS

Des que els militars tailandesos van posar fi a la revolta popular contra el Govern al maig passat, les presons tailandeses s'estan omplint de presoners polítics. Segons l'organisme de drets humans People's Information Centre (PIC), el nombre d'empresonats en els darrers mesos s'aproxima a 500. L'estimació dels activistes, però, només té en compte els registres del centre penitenciari ubicat al nord de Bangkok i els de les presons de cinc províncies del nord-est.



S'ignoren encara les detencions en 18 províncies més on també es va proclamar l'estat d'excepció, un decret encara vigent a la capital i en sis províncies més. Segons el PIC, continuen les detencions contra activistes i militants. Els *camises vermelles*, majoritàriament integrants de les classes treballadores, van ocupar al mes de març un parell de zones emblemàtiques de la ciutat financera de la capital per exigir la dissolució del Parlament i la convocatòria d'eleccions anticipades. Els enfrontaments posteriors entre els militars i els manifestants van provocar 91 morts –84 civils– i 1.800 ferits per armes de foc. (IPS)

CONTINUEN LES DESAPARICIONS FORÇADES ARREU DEL MÓN

El passat 30 d'agost se celebrava el Dia Internacional dels Desapareguts, però la Convenció de les Nacions Unides per a la protecció de les persones contra les desaparicions forçades continua sense ratificar-se, a falta només d'una signatura, atès que el Paraguai, a l'agost passat, es va convertir en l'Estat número 19 i són necessaris 20 estats per a l'entrada en vigor de la Convenció.

La desaparició forçada és una greu violació dels drets humans comesa pels estats o amb la seva col·laboració necessària. Des que el Grup de Treball de l'ONU va començar a investigar i documentar casos ara fa 30 anys, s'han registrat 53.232 desaparicions forçades, de les quals, en 42.600 casos les persones encara es troben en parador desconegut. Ara bé: aquestes xifres són les denunciades davant de l'ONU, perquè el nombre real de persones desaparegudes en el món és dramàticament superior.

En les darreres dècades s'han produït desenes de milers de desaparicions que continuen sense investigar-se. Quinze anys després de la guerra de Bòsnia i Hercegovina, entre 10.000 i 12.000 persones segueixen en parador desconegut. Al Nepal, més de 1.300 persones van desaparèixer durant el conflicte que va patir el país entre el 1996 i el 2006. A El Salvador,

encara estan per resoldre uns 2.300 casos de persones desaparegudes durant la dècada dels vuitanta. Actualment, desenes de països de tot el món continuen practicant les desaparicions sota l'empara de la seguretat. A l'Iraq, hi ha 16.409 casos de desaparicions forçades, segons dades de l'ONU. A Ingúixia, una petita república de només 500.000 habitants, s'han registrat 179 casos de desaparicions en mans de les forces de seguretat russes. En el cas de l'Estat espanyol, Amnistia Internacional recorda que el Govern espanyol té la responsabilitat d'efectuar totes les gestions possibles i exigir al Govern nord-americà l'aclariment del parador del ciutadà espanyol d'origen sirí Mustafà Setmariam Nasar, detingut per agents



pakistanesos i entregat a les autoritats nord-americanes. Setmariam apareixia en una llista de «terroristes més buscats» de l'FBI, però el seu nom va ser esborrat després de la seva detenció al novembre del 2005. No s'ha sabut res més del seu parador des que va ser entregat a l'FBI. (Amnistia Internacional)

LA SALUT MATERNA A L'ÀFRICA NECESSITA MÉS RECURSOS

Segons la directora executiva del Fons de les Nacions Unides per a la Població (UNFPA), Thoraya Ahmed Obaid, la salut materna i infantil a l'Àfrica necessita 12.000 milions de dòlars, per la qual cosa exhorta a una inversió més gran en la promoció de la salut de les mares del continent. Aquests 12.000 milions de dòlars addicionals l'any es destinarien a programes de planificació familiar i d'atenció als nadons, i només així, segons l'executiva de les Nacions Unides, es podrien assolir els Objectius

del Mil·lenni en promoció de la salut materna. Segons Obaid, la mortaldat de



dones que moren en donar a llum és només la punta de l'iceberg d'un problema que afecta cada any milions de dones que pateixen les conseqüències de l'embaràs i el part en condicions precàries. (Afrol News)

METGES NORD-AMERICANS SÓN CÒMPLICES DE TORTURES

Un informe publicat a la revista bimestral nord-americana *Utne Reader* denuncia la col·laboració de metges nord-americans en les sessions de tortures infligides a sospitosos en l'Orient Mitjà. Segons la revista, al desembre del 2002 el secretari de Defensa, Donald Rumsfeld, va emetre un memoràndum que permetia la negació d'assistència mèdica en els interrogatoris. Els interrogatoris realitzats a la cèlebre garjola d'Abu Ghraib, a Bagdad, havien de ser aprovats per un metge i un psiquiatre. El document publicat per la revista és avalat per testimonis de metges que van passar per les instal·lacions de reclusió i per les presons. Després de la publicació de les fotografies sobre les tortures d'Abu Ghraib, «els presoners van continuar sotmesos a maltractaments i a actes inhumans».



GEOPOLÍTICA

••• El procés de pau encetat a Washington entre Israel i l'AP presenta més interrogants que no pas respostes

Negociacions de paper mullat

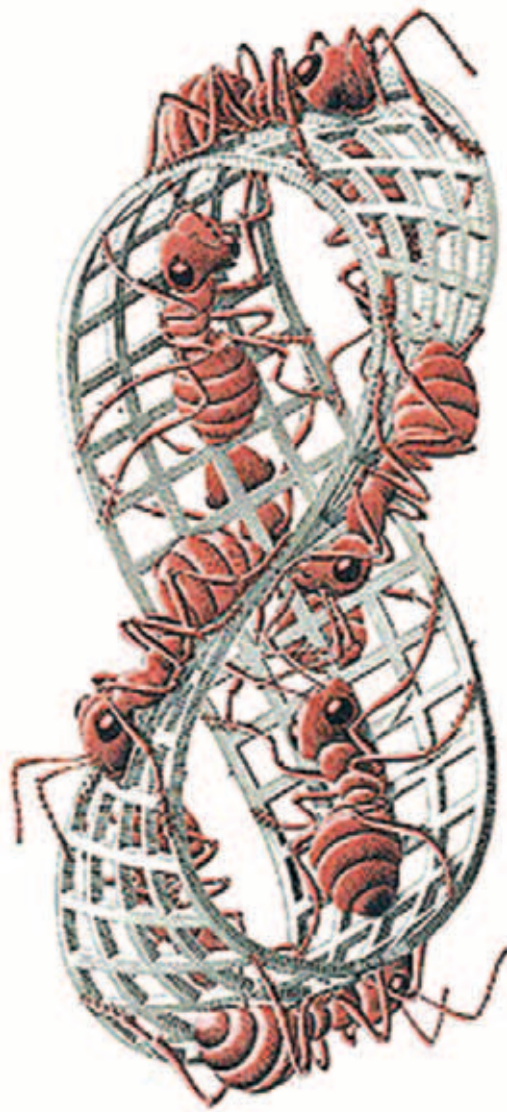
•• JOAN PALOMÉS BAÑOS*

L'encaixada de mans del primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, i el president palestí, Mahmud Abbas, sota la complaent mirada de la secretària d'Estat Hillary Clinton, ha acaparat l'atenció mundial i les portades de tots els diaris i s'ha convertit en una fugissera esperança per apaivagar el vesper de l'Orient Mitjà. L'atzucac al qual s'havia arribat a la regió, certament, no augurava més que carnisseries bèl·liques i represàlies. Ofensives militars i terror. I, mentre els principals beneficiaris de les bales i de la misèria, els palestins de Gaza, han assistit, esgotats i resignats, a aquest bucle sagnant, l'Estat d'Israel s'ha anat guanyant merescudament aquesta imatge militarista i expansionista d'avui que ha esborrat definitivament aquell clixé de víctima en continu estat defensiu que tants esforços havia costat aixecar als pares fundadors. El recurrent argument esgrimit sense contemplacions —«Els àrabs ens volen esborrar del mapa! Ens volen llançar al mar!»— ha perdut la seva eficàcia, perquè, al capdavant, el que ha estat, finalment i literalment, esborrat del mapa en els darres anys ha estat Gaza i el sud de Beirut, sense anar gaire lluny. La represa de les negociacions de pau és, doncs, oportuna per passar pàgina «estatègica» a les vel·leïtats bèl·liques israelianes i, de passada, intentar superar la sensació de fracàs que es desprèn dels anteriors processos de pau.

Però la mateixa fotografia —*photo-opportunity*, com ho defineixen els americans...— que ha copat les portades d'arreu del món mostra amb cruesa les contradiccions d'un procés negociador escapçat abans de començar. A una banda de la foto, el primer ministre israelià haurà d'anar amb peus de plom per no exasperar un creixent ventall de la societat israeliana —sectors del Likud, ultrareligiosos, *Israel Beitenu*, moviment de colons...— ancorat en l'extrema dreta ultranacionalista i expectant sobre les possibles «condicions doloroses» que ha esmentat Netanyahu en la roda de premsa posterior a la trobada. Una afirmació, aquesta, de consum intern, però que posa de manifest també la minsa capacitat de maniobra dels negociadors palestins, quant a «concessions» es refereix. La capitalitat de Jerusalem, el dret al retorn de milions de palestins, els 400.000 colons ocupant les futures terres de l'hipotètic Estat palestí, les fronteres de 1967... són qüestions en les quals els uns estan en capacitat de posar sobre la taula mínimes contrapartides que no alteren allò fonamental —i, tanmateix, percebudes en el joc negociador com a decisives—, mentre que als altres no els resta més que ofrenar en l'al-

tar de la pau armada símbols fonamentals de la resistència contra l'ocupació. Cal recordar que les dues *intifades* van sorgir, gairebé espontànies, quan els palestins van entendre que l'estratègia negociadora d'Arafat combregava amb rodes de molí.

A l'altre cantó de la foto, el president palestí, Mahmud Abbas, somriu satisfet. Però, a qui representa Mahmud Abbas? L'actual Autoritat Palestina és un ens fet a la mida de la moderació israeliana i occidental —els Estats Units i països «donants»—, després de desempallegarse de qualsevol manera de la incòmoda rèmora de Hamàs, hereva de la resistència contra l'ocupació i guanyadora de manera aclaparadora amb majoria absoluta de les eleccions palestines de 2006. Tant Abbas, representant d'una Al-Fatah esquarterada per la corrupció endè-



mica i pel desconcert de molts dels seus quadres, com el seu primer ministre, Salam Fayyad —en les eleccions, la llista de Fayyad va aconseguir amb prou feines el 2,4% dels vots—, són polítics dòcils, moderats i que compten amb el vistiplau dels Estats Units i d'Israel, allunyats, doncs, dels postulats i de les reivindicacions de la resistència, i ells mateixos, enemics acèrrims i declarats de la resistència. Fins a quin punt, doncs, podrà sorgir un document que no sigui paper mullat d'un procés negociador on no està representada una de les parts fonamentals en el conflicte, Hamàs? El rotatiu panàrab amb seu a Londres *Al-Quds Al-Arabi* ha informat, citant fonts occidentals, de les enèrgiques advertències a Síria, mentor de Hamàs juntament amb l'Iran, de no interferir en les converses. Simptomàtic, si més no...

L'enrenou mediàtic compendiat en l'encaixada de mans dels dos líders té la propietat, a més, de desviar l'atenció d'un dels moments més dramàtics —i de conseqüències imprevisibles— que mai s'han viscut en la regió. Al llarg d'aquest estiu, la remor de la guerra havia assolit nivells ensordidors, i no solament produïts per la retòrica violenta de la diplomàcia, sinó també pels moviments de tropes que s'han registrat a la frontera nord israeliana. La presència militar i els tancs Merkava s'han multiplicat als alts del Golan i al mont Dov, proliferen els vols d'avions sense tripular a Síria i al Líban i l'arraconament de l'Iran per part nord-americana i israeliana arran del contenciós nuclear havia arribat gairebé al límit.

Cal no oblidar que l'Iran i Síria mantenen diversos acords i convenis, incloent-hi el d'ajuda mútua en cas de guerra. El malson ja oblidat d'una guerra nuclear ha planat per primera vegada per la regió. Una amenaça, per cert, que no és nova. Ja l'ambaixador a l'ONU sota la presidència de George Bush, John Bolton, va proclamar públicament i sense embuts la necessitat d'un atac immediat contra les instal·lacions nuclears iranianes, quan encara no hi havia la sospita tècnica i raonable que poguessin albergar parafernàlia nuclear per a missils. I Dick Cheney, el 2004, i seguint els ja elaborats escenaris virtuals de guerra contra l'Iran anomenats *Tirannt* (*Theater Iran Near Term*), va confeccionar un pla de contingència d'atac a gran escala contra l'Iran que incloïa armament convencional i armes nuclears, les anomenades *mini-nukes* o *bunker buster bombs*, armes nuclears tàctiques concebudes com «armes de pau» (sic) per combatre l'enemic islàmic i instal·lar la «democràcia occidental a l'Iran». Fins i tot, el Congrés nord-americà ha previst aquesta eventualitat amb la House Resolution 1553, en què insta Israel a utilitzar tots els mitjans necessaris contra l'Iran, «incloent-hi l'ús de la força militar». Llum verd, doncs, a Israel, i de retruc, és clar, al Pentàgon.

Les negociacions encetades entre Israel i l'AP neixen escapçades, malgrat l'embolcall mediàtic necessari per a una opinió pública autista i l'entusiasme demostrat pels amfitrions nord-americans. I aquesta limitació implica un greu perill que podria convertir el procés de pau en un parany per a la guerra. Hamàs, exclosa de les negociacions, farà escoltar la seva veu amb accions com els recents assassinats de colons. La llei del talió que apareix en el Pentateuc —en la Torà, doncs— està gravada en el tarannà de tots i cadascun dels pobladors d'aquelles terres. El problema rau en el moment en què les represàlies puguin assolir el rang nuclear. •

* Periodista

GUINEA EQUATORIAL

••• La immensa riquesa petrolera només beneficia un 5% de la població, els amics i familiars del dictador Obiang

La perversitat d'un anomenat Estat de dret

•• MARIA JOSEP CRESPO

«El meu pare, el vaig perdre el matí del dia 3 de juliol de 1991. Un parell de dies abans, uns quants efectius policials se'l van endur de casa per la força i el van obligar a ficar-se dins el maleter d'un Renault de la Policia Nacional. Del maleter el van treure quilòmetres més enllà, enmig de la selva, on el van apallissar i el van torturar fins que se'n van cansar. Després, se'l van emportar fins a una esplanada, prop del Ministeri d'Agricultura guineà, on el van llançar a terra per continuar colpejant-lo amb un matxet i, després, cremar-li diverses parts del cos. Malgrat tot, va aguantar. Però dos dies més tard, el dia 5, moria al costat de la meva mare i de la meva germana petita. Però no et pensis que ho van deixar estar... No. També van torturar la meva mare. I li van acabar ficant picant als genitals. De tot allò, encara en conserva algun signe visible en diverses parts del cos i, també, doloroses infeccions –que pateix cada dos per tres– en un dels ronyons. Del pare, aquests que el van torturar fins a matar-lo, en deien que era un bruixot. I que es feia amb la gent de l'oposició al règim d'Obiang. De la mare... La veritat és que ni ho sé. Només sé com la van deixar. Com la vam trobar.» Amb aquestes paraules el representant de la societat civil guineana al si del comitè executiu internacional de la Iniciativa per a la Transparència de les Indústries Extractores de Petrolí (EITI, per la sigla en anglès), Marcial Abaga, respon a la pregunta si a Guinea Equatorial es respecten els drets humans. Tot afegint-hi que, «en tot cas, les coses sempre han estat pitjor per als qui han pres posició políticament o socialment com a contraris al règim».

Que a Guinea Equatorial es vulneren de manera sistemàtica els drets més fonamentals és quelcom que qualsevol persona amb una mínima informació i interès podria compartir sense perjudici de reconèixer que aquesta vulneració no és ni tan ferotge ni tan oculta com ho era no fa gaires anys. Que no ho sigui –de tan ferotge ni oculta– no significa, però, que no existeixi. Per tant, en principi, dissimular o obviar una situació com aquesta –o altres– en determinats mitjans de comunica-

ció pot ser des d'amoral fins a ridícul.

Educació i sanitat en l'oblit

Preguntat sobre quines considera les principals mancances i problemes de la societat civil guineana, Abaga respon que «quant a l'educació, la situació és catastròfica, ja que, des de sempre, els centres educatius han estat abandonats a la seva sort. Sense recursos, ni llibres, ni material. No gaires anys enrere, quan s'ha pogut disposar de llibres en alguna de les escoles, matèries com geografia o història explicaven l'espanyola. És a dir, aprenies i coneixies amb detall la geografia espanyola. No la guineana... Considero realment important i greu que avui dia tampoc no existeixen incentius per als alumnes ni cap tipus d'ajut per a les famílies més pobres. Que ho són la majoria d'elles. Per tant, aquesta imatge bucòlica que els nens –la majoria dels nens– estan escolaritzats, crec que falta a la realitat». Descriu el sistema sanitari «molt més que precari. Sense mitjans ni tampoc recursos. Només funcionen unes quantes clíniques privades que, gestionades pels nombrosos parents o simpatitzants d'Obiang, decideixen de manera completament arbitrària qui pot o no pot tenir-hi accés. I, en tot cas, pagant uns preus altíssims. Impossibles de costejar per a qualsevol ciutadà normal. Per això lamento tant la gran hipocresia i el joc d'interessos amb què juguen tant els mitjans de comunicació com els polítics».

Continuant amb el context social actual, un altre dels problemes que preocupen –i molt– és l'elevat índex d'infecció del VIH entre la població. La inexistència de programes de formació i d'informació sobre aquesta malaltia infecciosa fa que la prevenció sigui mínima, o gairebé nul·la. Els dos únics hospitals que fan un mínim seguiment i tractament de la malaltia són els de Malabo i Bata, la qual cosa dificulta en gran mesu-

Els índexs d'infecció del VIH entre la població són força preocupants



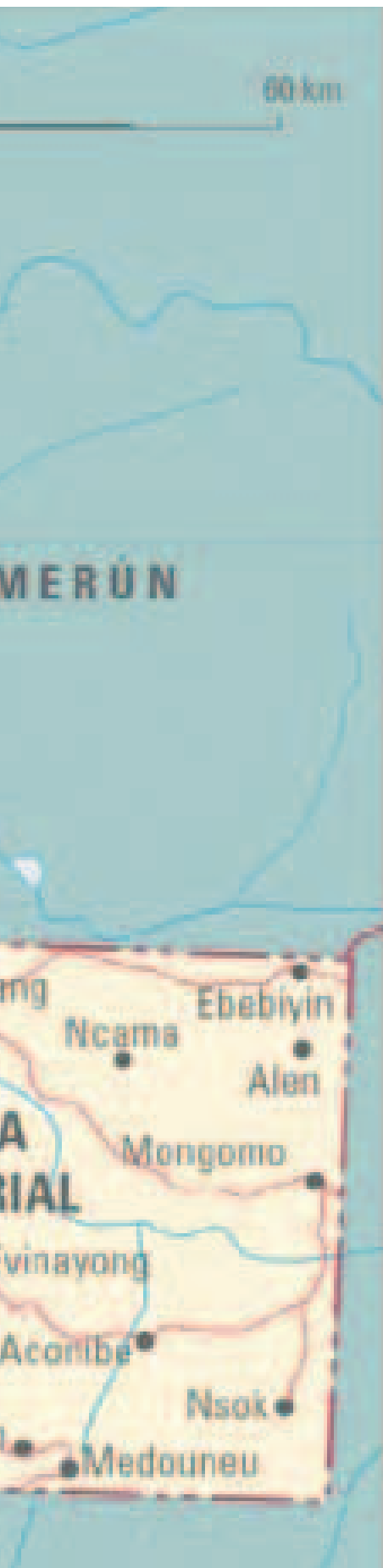
ra la possibilitat de controlar-la. Als malalts se'ls discrimina i ridiculitza pel seu estat, per la seva capacitat econòmica, procedència i fins i tot origen. Com a prova fefaent d'aquesta greu discriminació existeix la constatació que el centre mèdic La Paz, de Malabo, no atén persones ni seropositives ni infectades per la sida. Una menyspreable política sanitària que s'atribueix al president Obiang directament.

Qui mana al país tampoc no ha valorat ni ha tingut mai present la possibilitat que la població pugui vacunar-se contra malalties com ara la poliomielitis, el xarampió, l'hepatitis o la tuberculosi, entre d'altres. De

fet, ni tan sols existeix un sistema de refrigeració capaç de mantenir una cadena de fred per conservar-les, en cas que existissin. De manera molt excepcional, en alguna ocasió, gràcies a la cooperació bilateral s'ha pogut organitzar alguna campanya de vacunació amb les dones embarassades i els nens contra el tètan. I, amb una mica de sort, contra la poliomielitis i el xarampió.

El fet que la majoria de guineans –estem parlant del 80%– no tinguin accés a l'aigua potable, ni a l'electricitat; que visquin en situació d'extrema pobresa i que no existeixi un sistema d'evacuació d'aigües fecals ni de clavegueram a la majoria de

barris de la capital –sense comptar-hi les zones rurals, en les quals la situació empitjora considerablement– provoca que el risc de propagació d'infeccions diverses sigui altíssim. En relació amb això, Marcial Abaga comenta que «per qüestions diverses he hagut de reunir-me amb alguns dels anomenats representants de la comunitat internacional destinats a Malabo. Quan educadament s'ofereixen acompanyar-me a casa i els explico on visc... En honor a la veritat, he de dir que ni m'acosten. Em deixen tan a prop com sigui possible. Però això de fer el pas i visitar casa meva –somriu obertament– els espanta. Imagina't com



Zafiro, Ceiba i Alba són els tres principals camps d'explotació petrolera que han canviat dràsticament la fesomia de Guinea Equatorial, tot convertint el país en el tercer productor de cru de l'Àfrica subsahariana, després d'Angola i Nigèria. Més de 400.000 barrils diaris se n'extreuen representant gairebé el 95% del PIB nacional. La pobresa, però, resta endèmica.

La pràctica de la tortura es realitza de manera sistemàtica i arbitrària per part de les forces policials

són les condicions de vida d'un ciutadà normal com jo mateix!».

Vulneració dels drets humans
El darrer informe públic sobre la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants (informe A/HCR/10/44/add.1) elaborat pel relator de les Nacions Unides durant el mes de novembre de 2008 Manfred Nowak posa de manifest, un cop més, que a Guinea Equatorial la pràctica de la tortura es realitza de manera totalment sistemàtica i arbitrària per part de les forces policials, «particularment a les comissaries de Malabo i Bata amb les persones que es neguen a col·laborar».

Corroborades pel relator Nowak i pels membres del seu equip, es constata, entre d'altres, la pràctica habitual per part de les forces de seguretat de «colpejar diferents parts del cos, sovint les plantes dels peus i/o els glutis amb porres de policia, cables folrats amb goma i barres de fusta. Les descàrregues elèctriques utilitzant els carregadors de les bateries dels vehicles i amb els cables lligats per diferents parts del cos amb unes pinces metàl·liques penjades en algun extrem; diversos tipus de suspensió lligats de mans i de peus, incloent-hi l'estil etiop, períodes de temps perllongats durant els quals a les víctimes se les balanceja, se les colpeja i se'ls col·loquen a l'esquena objectes de pes, com ara la bateria d'un cotxe».

I encara més: el dia 7 de juliol de 2009, Akeem Jimoh, de nacionali-

Els presoners no compten amb assistència mèdica i consumir aigua potable és impensable

tat nigeriana, moria a conseqüència d'un violent enfrontament contra tres policies guineans que, sense cap motiu, van entrar per la força en el seu negoci i també habitatge. Un any més tard, cap dels autors d'aquest assalt policial no ha hagut de declarar en cap moment davant la justícia.

El 31 de desembre de 2009, soldats de les «forces especials guineanes» disparaven contra Fernando Bikó perquè circulava sense autorització en un dia designat per la seguretat guineana com a «prohibit a la circulació (humana)». Cap dels autors responsables del tiroteig i de la mort de Bikó no ha hagut de respondre fins ara a la justícia. Ni ho farà mai. Com tampoc el responsable –o responsables– de la mort de set immigrants africans que el passat 2 de febrer de 2010 van ser trobats a l'abocador municipal de Bata amb evidents signes de violència (crani, coll i membres fracturats) sense que cap responsable del Govern, o del cos policial o judicial, s'hagi dignat a informar públicament sobre les identitats de les víctimes o tramitar la repatriació d'aquests set cossos abandonats a l'abocador municipal.

El 13 d'abril de 2010, un familiar de José Mba trobava el seu cos sense vida, llançat a la vorera d'una cuneta, amb evidents signes de violència, molt a prop del control militar que es troba situat al quilòmetre 10 (Mokoga), i a només uns 15 quilòmetres de la ciutat més important a la part continental del país, Bata. Les

informacions recollides pels diversos testimonis que eren presents en aquells moments confirmen que a José Mba el van obligar a baixar del vehicle on viatjava juntament amb la seva dona i altres passatgers, per haver dit a un dels militars del control que no estava d'acord que els obliguessin a baixar a tots del cotxe, si tan sols es tractava de passar la barrera. Els militars van insistir que el cotxe passaria la barrera sense cap passatger. I Mba va continuar queixant-se i intentant de convèncer-los que tot allò no tenia ni cap ni peus. Davant aquests comentaris, els militars van obligar José a baixar del cotxe i acompanyar-los uns quants metres més enllà. Mentrestant, altres militars també van obligar la resta dels viatgers, incloent-hi la seva dona, a baixar del cotxe i a sortir de la zona. L'endemà, en veure que el marit encara no havia tornat a casa, un dels germans de la dona va decidir anar-lo a buscar tot fent el mateix recorregut. I el va trobar. Mort i apallissat al costat d'una cuneta. Fins avui, tampoc ningú no ha obert cap investigació ni ha informat del que va passar.

Quant a la situació dels presos –polítics o no– a la presó de Bata (recordem que aquesta és la principal ciutat de la part continental del país, antiga capital Santa Isabel), en té 150 de comptabilitzats. En relació amb les condicions en què han de viure, cal dir que són, sens dubte, unes condicions infrahumanes que vulneren de manera flagrant els drets més fonamentals. Els presos no tenen la possibilitat d'una assistència mèdica quan la necessiten. Ni tan sols quan han estat sotmesos als durs interrogatoris amb què els obsequien i sotmeten quan als militars els ve de gust. Són els familiars els que se'n han de fer càrrec. I se'n fan càrrec. Però el problema és que la majoria de les vegades se'ls prohibeix l'accés, o se'ls demana diners per fer-ho. Coses tan senzilles i necessàries com són una pastilla de sabó, o un raspall per a les dents, són difícils d'aconseguir. Consumir ai-



• (Dreta) Instal·lacions de la tenebrosa presó de Black Beach, just al costat del palau presidencial. (Pàgina següent) Carrers d'un barri popular a Bata i vista general de la ciutat de Malabo.

gua potable és del tot impensable, fet que provoca que els presoners acabin patint diverses i nombroses malalties infeccioses. Quant a la higiene íntima, val a dir que se'ls obliga diàriament a fer les seves necessitats en una ampolla de plàstic o en una galleda que buidaran l'endemà. Tampoc no disposen ni de matalassos ni de mantes per dormir, a menys que algun dels seus familiars es pugui fer càrrec de comprar-ne un i aconseguir després dur-lo a la presó. La manca d'electricitat a les cel·les, intenten de compensar-la amb algun orifici situat al bell mig del sostre i a través del qual la llum del dia passa. Encara que, de fet, no solament la llum del dia hi entra: també ho fa la pluja. O els insectes. Tot depèn del temps que faci. Aquestes són, bàsicament, les condicions en què es troben els 150 presoners de la presó de Bata.

Al damunt d'una petita i suau elevació de terreny que anomenen Punta Fernanda –a la capital del país, Malabo– es troba situada la presó de Black Beach. I la situació aquí, per a qualsevol dels presoners, és encara pitjor. Segur que no en calen més detalls. Black Beach és molt propera a les dependències presidencials. De fet, és dins mateix del recinte més protegit. Això sí, una mica allunyada de la zona per on Obiang fa la seva vida familiar.

Teodoro i Teodorín

Cada 3 d'agost, Obiang celebra amb gran opulència la seva arribada al poder mitjançant un cop d'Estat militar que posava fi no tan sols a la dictadura promoguda pel seu propi oncle, Francisco Macías Nguema, sinó també a la seva vida.

Reconeixent que Obiang va posar fi a una fosca i sanguinària etapa de la qual molts guineans d'una certa edat encara guarden –i amaguen– records de terror i rancúnies, transcorreguts aquests 31 anys, els resultats de la seva acció política i econòmica al capdavant d'un Govern que amb prou feines entén –i, per tant, assumeix– el concepte d'Estat de dret o democràcia, per exemple, són pessims. Més que pessims.

Lluny de voler comparar la dictadura postcolonial del primer amb la dictadura postmacista del segon, les línies d'actuació en ambdós casos



• Les ingents riqueses del petroli només beneficien un 5% de la població.

no són tan oposades com sembla. La diferència entre la dictadura de Macías i la dictadura d'Obiang és possiblement que l'actual context sociopolític internacional des del 1979 ha anat evolucionant de manera que ha pogut servir per evitar caure en un segon i consecutiu abisme de foscor.

Segurament, la maduresa d'aquest context sociopolític també té a veure amb els més de 400.000 barrils diaris de petroli que se n'extreuen i que representen més del 90% del PIB nacional. Segurament, una part d'aquesta maduresa internacional també té a veure amb el fet que s'ha sabut preveure amb una

certa antelació que la cooperació internacional a través de les relacions bilaterals resulta una eina eficaç quan el que interessa és establir de manera ferma lligams econòmics. Com també ho és la cooperació multilateral.

Però ull viu: perquè les mateixes dades econòmiques també indiquen que les elevades xifres del PIB nacional no poden servir com a indicador real de desenvolupament si, a més, les mateixes xifres també demostren que tan sols el 5% d'aquesta població és el que surt beneficiat d'aquest PIB. Per tant, i dins aquest context real, és molt difícil justificar determinades accions exteriors amb

L'odi i el separatisme entre les diferents regions continentals han augmentat en els darrers anys

Malgrat la imatge d'avenç social que Obiang pretén oferir, no hi ha una sola biblioteca en el país

L'excusa pobra i poc sincera que el que s'intenta en realitat és contribuir que aquest 5% de població no continuï enriquint-se a costa de la vida dels altres.

Algunes de les empremtes que aquests 31 anys de dictadura han anat deixant s'han traduït en fets tan concrets com, per exemple, una més que evident fractura entre els molt rics i els molt pobres. Els primers s'han convertit en repressors, i els segons, en reprimits. Les injustícies col·lectives han anat en augment i hi ha discriminació per raons ètniques i també polítiques. L'odi i el separatisme entre les diferents regions continentals del país han augmentat de manera important aquests darrers anys i s'ha format una elit militar i civil molt més que mediocre que tan sols ha servit per contribuir a reprimir encara més la població guineana. Més del 80% no té accés ni a l'aigua potable ni a l'electricitat i sobreviu en condicions infrahumanes. Malgrat la imatge d'avenç social que el president desitgi donar externament, al seu país no existeix ni una sola biblioteca. Ni una. Per tant, sense fer cap referència als casos de tortura i de violació flagrant dels drets humans, la situació al país no és només pessima: és kafkiana.

Enmig d'un ambient festiu –que jo mateixa he pogut comprovar en alguna ocasió–, els principals carrers de Malabo tancaran el seu pas a la circulació moments abans que el cotxe presidencial –i la resta dels cotxes oficials– passi sense aturar-se i a una velocitat moderada pel mig d'una població que haurà obsequiat prèviament amb samarretes noves de cotó amb la foto degudament impresa de la cara del president i amb una frase de felicitació similar a «Felicidades, Presidente». A part de les samarretes, haurà repartit adhesius a les criatures i pòsters als diferents locals públics on la mateixa foto i la mateixa frase lluiran per uns quants dies del mes d'agost en commemoració del 31è aniversari de l'arribada al poder de Teodoro Obiang Nguema.

Mentrestant, i poc abans que el president celebri l'aniversari en companyia només dels seus, el fill primogènit d'Obiang, Teodoro Obiang Mangué, més conegut per tothom com a Teodorín, decideix participar a Bata en l'esperat I Congrés d'Or-



ganitzacions Juvenils del Partit Democràtic de Guinea Equatorial (PDGE), el partit del seu pare. El motiu de la seva participació, com no podria ser d'una altra manera, ha estat naturalment interessat. Interessat, perquè amb 42 anys ha estat escollit com a president de la Federació de Joves del PDGE. Fet que ha fet saltar totes les alarmes, ja que això molt bé podria significar que, finalment, podrà accedir de manera legítima a càrrecs més rellevants dins del seu propi partit. Per tant, tot apunta que s'està preparant el terreny perquè es converteixi en el successor natural de Teodoro pare.

Atès que es tractava de la celebració d'un Congrés de Joventut, altres nois i noies joves amb ideologia diferent de la seva —em refereixo a militants o simpatitzants del CPDS— es van voler acostar per demanar-li directament què es pensava fer amb els habitatges —en teoria, habitatges socials— que s'estaven construint a la capital, atès que, de moment, tan sols s'estaven assignant a membres del Govern o a familiars seus.

Teodorín, perspicaç, els respon que és conscient del problema que els habitatges han generat entre la població i que se'n fa càrrec... Però alerta, perquè se'n fa càrrec fins al punt de decidir, allà mateix, que, en tot cas, per evitar que situacions com aquestes tornin a produir-se, el millor és que, a partir d'ara, els responsables de concedir els habitatges seran els membres de l'executiva del PDGE!

Nascut l'any 1968, el nom de Teodorín —igual que el del pare— sempre s'ha associat amb escàndols de tota mena. Des de sexuals fins a econòmics. Dels relacionats amb els delictes econòmics val la pena recordar i destacar la impecable investigació duta a terme ara fa uns quants anys pel Subcomitè Permanent d'Investigació de Delictes del Senat nord-americà i gràcies a la qual es va saber que Guinea Equatorial tenia oberts fins a un total de 60 comptes a la banca Riggs, amb més de 700 milions de dòlars.

La quantitat més important de diners corresponia a una de les empreses petrolieres gestionada directament per Obiang i algun dels seus fills. El mateix informe destacava que almenys 110 milions de dòlars van ser desviats directament pel fill

primogènit cap als Estats Units mitjançant l'obertura de diversos comptes bancaris a nom d'empreses que no existien i a diverses entitats nord-americanes. De les dades de la investigació duta a terme per aquest Subcomitè, es van fer públiques algunes de les adquisicions fetes amb aquests diners, entre les quals hi havia la compra d'un jet Gulfstream per un import total de 38,5 milions de dòlars o la d'una mansió a Malibú valorada en 30 milions de dòlars.

Tant el pare com el fill, malgrat estar imputats en l'assumpte, sempre ho han negat tot. I, curiosament, aquestes no eren les úniques dades ni les més preocupants. La investigació del Senat nord-americà va anar a fons. Tant, que va acabar esquitxant també algunes de les seves empreses petrolieres. Quines? Molt fàcil: Mobil, Amerada Hess i Marathon Oil.

Arriba el petroli

L'explotació del petroli a Guinea Equatorial té els seus inicis l'any 1994, quan la companyia nord-americana Walter International inaugura de manera oficial el primer dels pous. Aquest primer pou estava situat a l'illa de Bioko i, segons s'ha pogut constatar, la concessió es va fer sense cap licitació pública, tal com es recull en l'informe publicat pel CPDS, amb data de 2005, sobre aquest tema.

A partir d'aquests moments altres companyies s'instal·len al país: Exxon Mobil, Triton, Chevron, Amerada Hess i altres. La ràpida proliferació d'empreses extractores disposades a invertir a Guinea per aconseguir petroli és un dels motius que faciliten en gran mesura que els primers contactes i contractes fossin secrets entre el representant de l'empresa en qüestió i el mateix Obiang.

Un informe del Senat nord-americà denuncia que Teodorín ha desviat 110 milions de dòlars cap als Estats Units

Els primers se'nprofitaven en el sentit que, com que es tractava d'un país que encara havia de descobrir el seu propi potencial econòmic, les empreses hi podien fer i desfer. Sabien que el país en qüestió no podia disposar ni dels mitjans tècnics ni humans per fer-ho. Per tant, es tractava d'una relació viciada des d'un principi i completament interessada. Els segons, és a dir, Obiang i la seva gent, van veure en aquestes maniobres una manera ràpida i segura d'enriquir-se sense que ningú pogués arribar a controlar mai els guanys.

Atès que des d'un principi mai no es va informar ni la societat guineana ni ningú altre sobre qualsevol aspecte d'aquesta nova activitat econòmica que, miraculosament, els podria fer sortir de la pobresa, qualsevol iniciativa estrangera d'organitzar debats o conferències sobre el tema senzillament s'anul·lava. Mai no es va buscar l'oportunitat d'informar ningú, ni tan sols de crear algun tipus de normativa que regulés algun dels aspectes relacionats amb l'activitat petroliera. Per tant, tot allò que no hagués de seguir una normativa contribuïa a satisfer els desitjos d'Obiang i dels seus acòlits de fer el que més els vingués de gust.

Si bé les extraccions diàries l'any 1994 eren de 4.000 barrils diaris, l'any 2010 arriben als 400.000 amb uns ingressos anuals d'aproximadament uns 1.000 milions de dòlars. Dades que situen Guinea Equatorial com el tercer país productor de petroli de l'Àfrica subsahariana, després de Nigèria i d'Angola.

Des del 1994 i fins al 1999, els ingressos del petroli no van constar mai en els pressupostos generals de l'Estat, amb la qual cosa, Obiang i els seus «més propers» han disposat d'un marge infinit per fer i desfer sense cap mena de problema.

Es constata que és a partir de l'any 2000 quan els ingressos del petroli comencen a figurar en els pressupostos. I ja representaven el 87% del PIB. Però aquesta constatació no significa una voluntat sobtada de transparència per part del dictador. La publicació va servir únicament per justificar la creació d'una empresa pública petroliera que, a la pràctica, actua com si es tractés del mateix Estat, ja que es fa càrrec dels actius públics del sector. Naturalment,

ni els guanys ni les despeses d'aquesta empresa manegada directament per ell no es fan constar en els pressupostos generals, amb la qual cosa, l'opacitat continua malauradament assegurada.

Malgrat l'espectacularitat de les dades econòmiques de l'extracció diària del petroli, Guinea continua ocupant el lloc número 109 dels 177 països amb referència a l'Índex de desenvolupament humà i té una esperança de vida de 48 anys. Tot i que la seva principal font de riquesa representi el 90% del seu PIB nacional, la majoria d'ells ha de sobreviure en pessimes condicions.

El 3 d'agost Obiang ha festejat els seus 31 anys al poder. Un poder que exerceix amb la més absoluta convicció que qualsevol altra forma de governar que no sigui mitjançant una ferma i cruel repressió no és governar, sinó un símptoma de feblesa que ha d'evitar necessàriament.

Malgrat els immensos guanys que Guinea aconsegueix gràcies a l'explotació del petroli i del gas, la situació és altament vulnerable i no tan sols amb relació a l'elevat índex de pobresa, sinó en relació amb el que comporta una pessima administració de la riquesa que, des de fa un quant temps, afavoreix que altres mafiosos estrangers s'hi instal·lin còmodament amb l'excusa de responsabilitzar-se de temes com ara la seguretat de les empreses petrolieres, incrementant altres tipus de problemes com ara el blanqueig de diners, la prostitució, etc.

Davant la impossibilitat, doncs, que Obiang decideixi un d'aquests dies canviar de tàctica i creure de debò en la importància del significat de l'establiment d'un Estat de dret, Espanya i l'anomenada comunitat internacional han de plantejar-se i decidir seriosament el paper que volen tenir i el que poden administrar. Però fer-ho sense ambigüitats. D'aquesta manera, qualsevol de les accions que prenguin, sempre que siguin públiques i en tinguem coneixement, les podrem continuar o bé criticant o bé admirant. Ambdues contràries, però vàlides. •

* Periodista. Associació de Cooperació Avólo-Assalam

El dictador torna a afusellar opositors al règim



El passat 21 d'agost un tribunal militar de Malabo llegia la sentència condemnatòria als exmilitars José Abeso Nsue, capità de l'Exèrcit de Terra; Manuel Ndong, ajudant; Jacinto Micha Obiang, membre de la seguretat presidencial, i el civil Alipio Ndong Asumu, per la seva implicació en l'assalt al palau presidencial de Malabo el passat 17 de febrer de 2009. Mitja hora després, eren afusellats. Sense esperar cap apel·lació. Sense temps per acomiadar-se dels seus familiars. La dona de José Abeso i el seu fill van arribar a la presó de Black Beach una hora després de llegida la sentència i no van poder veure ni tan sols el cadàver. Ja havien llençat els condemnats i executats a una fossa de qualsevol lloc.

Durant el judici, altres dos acusats de participar en l'atac al palau presidencial i en el qual van morir un soldat i un assaltant van ser condemnats a 20 anys de presó. Santiago Asumu i Marcelino Nguema són membres de l'opositora Unió Popular, partit que el dictador Obiang acusa de ser darrere de l'assalt.

PAKISTAN

••• L'absència de polítiques de prevenció, la manca de recursos, la pobresa i les màfies han agreujat el desastre climàtic

Quan l'aigua mata

•• RINA SAEED KHAN. ISLAMABAD*

Quan les aigües del riu es van desbordar per les pluges torrencials que van caure sobre la regió de l'Hindukush, al Pakistan, els camperols del districte de Txarsadda, prop de Peshawar, tot just van tenir temps de fugir de les seves llars. Com que no hi havia cap sistema d'alerta, van ser els líders comunitaris els qui, en escoltar el brogit de les aigües a la vall del Swat, van alertar els seus veïns i així van salvar la vida de molts d'ells.

L'ONU parla d'almenys 4 milions de persones sense llar en el país, de 20 milions de danificats i de més de 1.600 morts. Des de Txarsadda, un dels districtes més afectats per les inundacions, Saleem Ullah, de l'oficina del Programa de les Nacions Unides per al desenvolupament (PNUD) al Pakistan, diu que «no s'havien vist unes inundacions així des del 1929».

Ironies de la història, milers de camperols acaben de retornar a la zona del Swat, de nou sota control governamental, després d'haver estat desplaçats pels enfrontaments entre els talibans i l'Exèrcit pakistanès. «La gent ja no té la capacitat d'enfrontar-se a aquest desastre», apunta Saleem Ullah. «La seva capacitat de tirar endavant està sota mínims».

Però les notícies dolentes segueixen. L'oficina meteorològica prediu que les pluges torrencials poden continuar fins a la primera setmana de setembre. Les fortes precipitacions a Gilgit-Baltistan, al muntanyenc nord del país, també han destruït centenars de llars i de ponts. El riu Indus baixa des de Gilgit-Baltistan fins a la província de Khyber Pukhtonkhwa –abans coneguda com la Província de la Frontera del Nord-oest– en direcció al sud, cap al Panjab. El ric Swat desemboca en el riu Kabul, que s'uneix a l'Indus en la frontera panjabí.

En algunes zones de les planes de Sind, l'Indus ha arribat a amplituds de fins a 85 quilòmetres. La presa de Sukkur, construïda pels britànics, es va salvar *in extremis* quan un dels dics va ser destruït deliberadament per reduir la pressió de l'embassament sobre aquesta estructura, que té 66 comportes. La presa de Sukkur va ser dissenyada, originalment, per permetre el pas de fins a 42.000 metres cúbics d'aigua per segon, però la seva capacitat es va reduir quan algunes de les comportes van quedar obstruïdes per sediments. La capacitat real és de 25.200 metres cúbics per segon... i el que va estar rebent durant les inundacions eren quantitats superiors a 31.640 metres cúbics per segon. És a dir, gairebé 6,5 milions de litres més dels que podia suportar.

Canvi climàtic i deixadesa

Ningú no gosa assenyalar el canvi climàtic com a únic responsable del desastre. «El que va ocórrer és que un sistema fred de l'oest va xocar amb els vents càlids de l'est, cosa que va



provocar les tempestes sobre la regió muntanyenca de l'Hindukush», explica el director de l'oficina meteorològica a Islamabad, Qamar Zaman Chaudhry. «Aquestes situacions extremes van en augment, així com la seva intensitat. Només en els últims sis mesos, el Pakistan ha sofert potents ciclons i ara inundacions sense precedents».

El Govern pakistanès va crear, el 2009, un equip de treball sobre canvi climàtic perquè l'assessorés sobre el seu impacte en el país. L'equip va finalitzar el seu informe i el va lliurar al Govern al febrer de 2010. L'informe advertia que «el canvi climàtic augmentarà la variabilitat dels monsons, cosa que es traduirà en més i pitjors inundacions i sequeres». Entre les seves recomanacions, l'equip advocava per l'ampliació «de les capacitats de reserves d'aigua, així com el desenvolupament de sistemes per gestionar desastres com les inundacions». També demanava ampliar les estacions «de seguiment meteorològic, especialment en les àrees muntanyenques del nord».

L'informe va quedar arxivat, i fins avui el Pakistan no té cap estratègia per plantar cara als

efectes del canvi climàtic. Països veïns com Bangla Desh, l'Índia i el Nepal disposen de plans d'acció *ad hoc*. Segons Shafqat Kakakhel, un funcionari del Programa de les Nacions Unides per al medi ambient (PNUMA) que va participar en el grup de treball, «podem veure com els monsons són cada vegada més caòtics, erràtics i impredecibles. O arriben massa tard o massa d'hora o amb massa pluja. El que el país realment necessita són procediments estandaritzats per reduir el risc de desastres. A Bangla Desh les emissores d'FM adverteixen la població en cas d'inundacions i la gent sap exactament on anar per posar-se fora de perill. Necessitem plans a escala de districte».

D'altra banda, les expectatives a curt termini, una vegada superada la fase d'emergència, no són gens esperançadores. «Hi haurà una terrible escassetat d'aliments i brots de malalties», preveu Jugnu Mohsin, director de *The Friday Times*, un influent setmanari pakistanès.

Desforestació i màfies

El ràpid augment de població al Pakistan –amb més de 180 milions d'habitants– ha fet

El Pakistan posseeix un dels índexs més elevats de desforestació del planeta

que moltes famílies construeixin les seves llars en els llits fluvials ja secs o massa prop dels rius. En tot cas, aquestes cases es van convertir en paranys mortals. «Hi ha hagut una planificació i una gestió molt dolentes», explica Ali Sheikh, de l'ONG Lead-Pakistan, amb seu a Islamabad. «El que fa falta és una planificació urbana millor; necessitem protegir les nostres infraestructures i instal·lar sistemes d'alerta primerenca basats en la comunitat, així com preservar els nostres ecosistemes».

Malauradament, el Pakistan posseeix un dels índexs més elevats de desforestació de tot el planeta. Només en les últimes dues dècades ha perdut un 25% de les seves reserves forestals. I cada any la tala es cobra un 2% de la massa boscosa.

Des dels anys noranta, la desforestació extensiva dels boscos de coníferes ha fet molt més vulnerable la regió, segons Shafqat Kakakhel, que recorda que «si no hi ha res queaturi l'aigua, aquesta baixarà a més velocitat», amb les conseqüències tristament conegudes.

Lluitar contra la desforestació no és senzill en un país com el Pakistan. Encara que existeix la prohibició de tallar arbres, els segueixen tallant i venent-los a contractistes que treballen per a la màfia de la fusta. Una màfia que s'enriqueix, mentre les comunitats dels boscos romanen en la pobresa.

A més, hi ha un clar nexse entre la coneguda màfia de la fusta, que opera al nord del país, i els talibans. Quan els talibans aconsegueixen el poder –com va ocórrer a Swat i al Waziristan– els boscos protegits van deixar d'estar-ho i van ser talats i explotats sense tenir en compte les seqüeles. Una de les conseqüències ja es va viure durant el gran terratrèmol de 2005, en el qual la majoria dels danys van ser provocats per les esclavissades causades per la desforestació.

No obstant això, Saleem Ullah, del PNUD, pensa que ni tan sols els boscos haurien impedit el desastre. «Potser l'haurien reduït en un 20%, però la pluja va caure en excés». En tot cas, aquest fenomen pot repetir-se atesa la impredecibilitat i la variabilitat extrema del clima.

Per a la gent de Txarsadda, el malson continua... almenys fins al setembre. «No sabem quant podran aguantar», diu Saleem Ullah. «L'única cosa que els queda és resar». •

* Periodista PANOS LONDON